

Данюк В.М.,
канд. екон. наук, проф.,
кафедра управління персоналом та економіки праці,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

Данюк В.М.,
канд. екон. наук, проф.,
кафедра управління персоналом и экономики труда,
ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет
имени Вадима Гетьмана»

Daniuk V.M.,
PhD in Economics, Professor,
Personnel Management and Labour Economics Department,
SHEI «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman»

**КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ТА ЕКОНОМІКИ ПРАЦІ КНЕУ.
50 РОКІВ РОЗВИТКУ І ЛІДЕРСТВА**

**КАФЕДРА УПРАВЛЕНИЯ ПЕРСОНАЛОМ И ЭКОНОМИКИ ТРУДА
КНЭУ. 50 ЛЕТ РАЗВИТИЯ И ЛИДЕРСТВА**

**PERSONNEL MANAGEMENT AND
LABOUR ECONOMICS DEPARTMENT (KNEU).
50 YEARS OF DEVELOPMENT AND LEADERSHIP**

У вересні 2015 року кафедрі управління персоналом та економіки праці Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана виповнилося 50 років!

Історія кафедри — це рух до професійного становлення її випускників завдяки досвіду та майстерності професорсько-викладацького складу; це нелегке пізнання та усвідомлення перманентних змін у багатовимірному, нестабільному світі праці; це системне опанування мистецтва управління персоналом; це постійний пошук і впровадження інновацій у складний процес регулювання соціально-трудова відносин. Історія кафедри — це тисячі фахівців, підготовлених до роботи в різних сферах економіки України та низки інших країн Європи, Азії, Африки та Америки; це плеяда науковців-трудоваків, які заклали фундамент української науки у сфері економіки праці, соціально-трудова відносин, управління персоналом; це авторитетні викладачі-професіонали, що розвивають вітчизняну вищу економічну школу.

Сучасна кафедра управління персоналом та економіки праці — одна з провідних серед споріднених кафедр в Україні. Вона є потужним осередком навчальної, методичної та наукової роботи, активним учасником інноваційної діяльності підприємств. Кафедра постійно запроваджує новітні технології навчального процесу, розробляє актуальні навчальні курси на основі багаторічних традицій та інноваційних підходів до викладання, підтримуючи постійний зв'язок з різноманітними інституціями, підприємствами, бізнес-середовищем.

Особливо актуальною підготовка висококваліфікованих фахівців за профілем економіки праці та управління персоналом стала в період формування нової економіки, що супроводжується зростанням значущості людського капіталу як стратегічного ресурсу, а конкурентоспроможність підприємств усе більшою мірою залежить від якості та гнучкості людських ресурсів, що вимагає ефективного управління ними.

Сучасну назву кафедра отримала у 2007 році, пройшовши за 50 років шлях численних перетворень, що стали своєрідною відповіддю на перманентні виклики соціально-економічного розвитку країни.

Першим завідувачем зведеної кафедри економіки праці та матеріально-технічного постачання (1965–1966 рр.) був доцент А. Ф. Пастухов. Через рік кафедра наукової організації управління і праці стала самостійною. У наступному часі розвиток кафедри і спеціальності здійснювався під керівництвом О. М. Боброва (1966–1975 рр.), В. П. Махнарілова (1975–1985 рр.), В. М. Петюха (1985 р.), С. І. Трилевича (1985–1988 рр.), В. І. Чернова (1988 р.), Заслуженого працівника освіти України В. М. Данюка (1988–2003 рр.). Починаючи з 2003

року кафедру очолює відомий в Україні та за її межами вчений-економіст А. М. Колот, доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України.

За чисельним складом кафедра, напевно, є найбільшою в Україні. До навчального процесу залучено 48 викладачів, серед яких — 11 докторів і професорів, 21 кандидат наук і доцент, 6 осіб навчально-допоміжного персоналу.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

Формування кафедрою навчальних планів і програм, удосконалення методичного забезпечення навчального процесу здійснюються в руслі новітніх досягнень наукової думки з урахуванням сучасних тенденцій у сфері управління персоналом та економіки праці. Застосування інноваційних технологій навчання, посилення практичної підготовки студентів, справедлива та прозора система поточного й підсумкового контролю знань сприяють формуванню конкурентоспроможних на ринку праці бакалаврів і магістрів.

У навчальному процесі задіяно інновації, які пройшли випробування часом і довели свою ефективність: проблемні лекції з елементами обговорення зі студентами складних питань, опанування досвіду вітчизняних та іноземних компаній у сфері розроблення та реалізації політики управління персоналом, семінари-дискусії, мозкові штурми, ділові й рольові ігри, круглі столи, кейс-методи, сучасні тренінгові та інформаційні технології з використанням комп'ютерних програмних продуктів, підсумкове оцінювання знань студентів з урахуванням поточної успішності.

Фахові тренінги проводяться в рамках профільних дисциплін «Управління персоналом», «Управління конфліктами», «Управління командами», «Управління поведінкою персоналу», «Психологія управління персоналом». Тематичні тренінги «Гідна праця в Україні: сучасні проблеми та шляхи їх вирішення», «Соціально-психологічні методи управління персоналом», «Автоматизація процесів управління персоналом на базі програми ПерсоналАктив», «Організація центрами зайнятості надання соціальних послуг на базі ЄІАС» спрямовані на формування компетенцій, необхідних для вирішення проблемних завдань і прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері економіки праці, соціально-трудова відносин та управління персоналом. Практика проведення тренінгових занять переконує: така форма навчання дає можливість отримати професійний управлінський досвід, для набуття якого знадобилися б тривалі роки практичної діяльності.

Кафедра ініціювала запровадження в освітню діяльність нових сертифікацій-них програм. Навчальні плани спеціальності «Управління персоналом та економіка праці» визнані освітянською громадськістю як такі, що забезпечують високий рівень конкурентоспроможності випускників.

Посилення практичної складової підготовки фахівців забезпечує також функціонування у складі кафедри навчально-тренувального центру з управління персоналом, у межах якого проводяться заняття як на базі віртуальних структур, так і з залученням до навчального процесу фахівців-практиків у галузі управління персоналом та економіки праці.

Упродовж останніх років кафедра є науково-освітнім підрозділом, на базі якого проводиться пілотне опрацювання та впровадження нового покоління навчальних планів, освітніх програм, інноваційних навчальних технологій.

Кафедра однією з перших не лише в університеті, а й на терені України розпочала впровадження в освітню діяльність компетентнісного підходу, а також започаткувала використання потенціалу міждисциплінарної практики в науково-педагогічній діяльності.

Прогресивність організації підготовки фахівців підтверджується їх затребуваністю на мінливому молодіжному ринку праці. Переважна більшість випускників отримує перше робоче місце та працює за фахом на державних підприємствах, на державній службі, у сфері науки та освіти, у бізнесі. До готовності випускників зробити перший крок у професійному житті чимало зусиль докладається співробітниками Центру зв'язків з роботодавцями та сприяння працевлаштуванню випускників «Перспектива», координацію діяльності якого здійснює кафедра управління персоналом та економіки праці.

ВИКЛАДАЦЬКІ ТА НАУКОВА ШКОЛИ

За час існування кафедри зусиллями професорсько-викладацького складу сформовані знані в Україні та за її межами викладацькі й наукова школи.

Вагомий внесок у становлення викладацької школи з управління персоналом, сформованої на кафедрі у другій половині 60-х років XX століття, коли багато уваги приділялося розробленню навчально-методичного забезпечення, підготовці посібників і підручників з теорії та практики управління підприємством, зробили О. М. Бобров, В. П. Махнарілов, В. М. Данюк, В. П. Дубонос, М. О. Ліфінцев, М. І. Беляков.

З 70-х років почала діяти викладацька школа з економіки, організації та нормування праці, започаткована такими відомими фахівцями, як В. П. Махнарілов, Г. Т. Завіновська, В. М. Данюк, В. М. Петюх, В. І. Чернов, Л. П. Керб, А. О. Лас-кавий, О. В. Аксьонова, Є. І. Оленич.

Усі кафедри вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку фахівців за спеціальністю «Управління персоналом та економіка праці», в навчальному процесі використовують підручники та навчальні посібники з фізіології та психології праці, підготовлені відомим у цій сфері фахівцем канд. екон. наук, доцентом Я. В. Крушельницькою.

Відомою в Україні є викладацька школа з ринку праці та зайнятості населення, у становлення якої з початку 90-х років значний внесок зробили В. М. Петюх і В. С. Васильченко. Сучасний етап розвитку школи пов'язаний з іменами доктора екон. наук, професора Л. С. Лісогор; доктора екон. наук, професора І. Л. Петрової; канд. екон. наук, доцента Т. В. Вонберг; канд. екон. наук, доцента О. І. Кравчук; канд. екон. наук, доцента А. В. Калини; канд. екон. наук, доцента Л. В. Щетініної.

З 1992 року діє потужна викладацька і наукова школа, очолювана доктором економічних наук, професором А. М. Колотом, у рамках якої активно досліджуються багатовекторні проблеми соціально-трудова відносин. Широке коло питань щодо сучасних трансформацій соціально-трудова сфери в умовах глобалізації та становлення нової економіки є предметом наукового пошуку та методичних розробок багатьох співробітників кафедри, зокрема доктора екон. наук, професора А. М. Колота; доктора екон. наук, професора І. Ф. Гнибіденка; доктора екон. наук, професора О. А. Грішньої; доктора екон. наук, професора В. А. Савченка; доктора екон. наук, професора Л. С. Лісогор; доктора екон. наук, професора І. Л. Петрової; канд. екон. наук, професора В. М. Данюка, канд. екон. наук, професора В. М. Петюха; канд. екон. наук, професора А. М. Гриненка.

За останнє двадцятиліття ряди представників наукової школи соціально-трудова відносин поповнили канд. екон. наук, доцент О. О. Герасименко, канд. екон. наук, доцент О. М. Білик, канд. екон. наук, доцент А. В. Василик, канд. екон. наук, доцент Т. В. Вонберг; канд. екон. наук, доцент Г. В. Гаман, канд. техн. наук, доцент Н. С. Данилевич; канд. екон. наук, доцент О. А. Даниленко, канд. екон. наук, доцент Я. В. Ільницький, канд. екон. наук, доцент А. В. Калина, канд. екон. наук, доцент О. В. Кир'янова, канд. екон. наук, доцент І. Ф. Коваленко, канд. екон. наук, доцент О. І. Кравчук, канд. екон. наук, доцент Ю. І. Коновалов, канд. екон. наук, доцент Т. Г. Кицак; доктор екон. наук, професор Г. С. Лопушняк, канд. екон. наук, доцент О. М. Леонтенко, канд. екон. наук, доцент М. Б. Махсма, канд. екон. наук, доцент О. М. Поплавська, канд. техн. наук, доцент С. Г. Рудакова, канд. екон. наук, доцент В. М. Турчина, доктор екон. наук, професор С. О. Цимбалюк, доктор екон. наук, професор Л. П. Червінська, канд. екон. наук, доцент Л. В. Щетініна, канд. екон. наук, доцент Т. Н. Шкода, канд. екон. наук, доцент О. Г. Брінцева.

Свій внесок у розвиток наукової та викладацької школи роблять доцент Б. Г. Базилук, старші викладачі С. М. Бабін, А. О. Василенко, О. А. Мельникова, Л. А. Тітенко, асистенти Н. С. Бойчук, І. О. Волобоєва, С. М. Дмитрук, А. В. Ільєнко, В. В. Кирилюк, М. А. Костенко, І. О. Рябоконь, Г. В. Смалійчук, Х. С. Столярчук, О. Ю. Фіненко, О. В. Чуб.

Потужний кадровий склад, значні досягнення у науковій діяльності й методичній роботі кафедри стали підставою того, що на її базі сформовано секцію з управління персоналом та економіки праці у складі Науково-методичної комісії з економіки та підприємництва при Міністерстві освіти і науки України. Головою секції (сучасна назва — підкомісія) з початку її роботи було призначено В. М. Данюка.

Як член президії НМК з економіки та підприємництва і голова підкомісії з управління персоналом та економіки праці В. М. Данюк упродовж багатьох років багато зробив для розвитку економічної освіти в Україні. Він є одним із розробників і науковим редактором кількох поколінь галузевих стандартів вищої освіти (освітньо-кваліфікаційних характеристик

та освітньо-професійних програм) для підготовки молодших спеціалістів, бакалаврів, спеціалістів і магістрів.

За наказами Міністерства освіти і науки України В. М. Данюк багаторазово очолював експертні комісії з ліцензування та акредитації економічних спеціальностей у вищих навчальних закладах України.

Колектив кафедри здійснює наукові дослідження за такими напрямками:

— проведення комплексних наукових досліджень у сфері формування державної соціальної політики, підвищення рівня життя населення, подолання бідності та становлення середнього класу в суспільстві, реформування соціального захисту населення;

— наукове опрацювання інноваційних моделей, механізмів, методів і процесів управління працею і регулювання відносин, що функціонують у сфері праці;

— проведення фундаментальних і прикладних досліджень щодо формування інституціональних засад і механізмів регулювання соціально-трудової сфери в умовах глобальних викликів;

— формування інституціональних засад трансформації ринку праці в глобальній інформаційній економіці;

— поглиблення методології та вдосконалення практики, побудова організаційно-економічних механізмів та інструментів регулювання зайнятості та безробіття в умовах глобалізації;

— розроблення пропозицій щодо розвитку інституту соціального партнерства як регулятора соціально-трудова відносин; дослідження сутності, генези, сучасних форм соціального капіталу;

— розроблення соціально-економічних механізмів забезпечення гідної праці, управління ефективністю та продуктивністю праці;

— дослідження стану, аналіз тенденцій розвитку та обґрунтування напрямів удосконалення компенсаційної політики, стимулювання праці, нормування праці, організації заробітної плати, запровадження соціальних пакетів;

— розроблення механізмів та інструментів управління персоналом на стадіях «життєвого циклу» розвитку організації та інші.

Упродовж останніх років кафедра брала участь у виконанні науково-дослідних робіт:

• «Соціалізація відносин у сфері праці в контексті сталого розвитку України» (2007–2009 рр.);

• «Інноваційні механізми управління працею в умовах формування економіки знань» (2009–2011 рр.);

• «Розвиток відносин у сфері праці та соціально-трудова інфраструктури» (2006–2010 рр.);

• «Дослідження проблем оплати праці: порівняльний аналіз (Україна та країни ЄС)» (січень–квітень 2008);

• «Праця в Україні: необхідність якісних змін для суспільної ефективності та гідного життя» (січень–березень 2010 р.);

• «Практика регулювання соціально-трудова відносин на галузевому рівні України: аналіз структури та змісту галузевих угод» (2012 р.);

• «Інноваційна модель компетенцій фахівців з менеджменту персоналу в умовах формування сучасної стратегії управління людським капіталом» (2012–2013 рр.);

• «Соціально-трудова відносини в сучасній українській економіці: стан, тенденції розвитку, регулювання» (держбюджетна тема, 2010–2015 рр.);

• «Стратегія соціального відродження, соціальної згуртованості і добробуту громадян як національна ідея України» (з ініціативи Інституту соціального захисту громадян, квітень–червень 2014 р.);

• «Перспективи розвитку профспілкового руху в Україні» (на замовлення Київської міської організації профспілки працівників освіти і науки України, 2014 р.);

• «Соціально-економічні механізми забезпечення гідної праці в умовах євроінтеграційних процесів та інноваційно-інвестиційної моделі розвитку економіки України» (держбюджетна тема, 2015–2017 рр.).

На замовлення Європейської Комісії (програма Tempus) кафедра виконує проект BUSEEG-RU-UA «Набуття професійних та підприємницьких навичок за допомогою виховання підприємницького духу та консультації підприємців-початківців».

Упродовж 2010–2014 рр. члени кафедри взяли участь у підготовці та виданні 45 індивідуальних і колективних монографій, 7 підручників, 44 навчальних посібників, понад 500

наукових статей і брошур. Результати наукових досліджень викладачів кафедри реалізовано у доповідях і виступах на конференціях (близько 600); доповідних записках, пропозиціях, що направлялись установам, організаціям, підприємствам; посланнях Президента України до Верховної Ради України, проектах законодавчих актів України. Високий авторитет кафедри в Україні сприяв тому, що провідних викладачів неодноразово запрошували до участі в підготовці проектів законів, указів Президента України, постанов Кабінету Міністрів, державних програм та інших нормативних документів, концепцій, на підставі яких розроблялися державні акти, а також галузевих стандартів вищої освіти, до проведення ліцензування та акредитації спеціальностей і вищих навчальних закладів III–IV рівня акредитації.

А. М. Колот. і В. М. Данюк брали участь у підготовці проекту Закону України «Про оплату праці».

А. М. Колот також є одним з розробників проектів законів України:

- «Про колективні договори і угоди»;
- «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»;
- «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)»;
- «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії»
- «Про соціальний діалог».

За участю В. М. Данюка, А. М. Колота, В. М. Петюха підготовлено проекти галузевих стандартів вищої освіти:

- «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра, спеціаліста і магістра спеціальності «Управління трудовими ресурсами»;
- «Освітньо-професійна програма перепідготовки спеціаліста спеціальності «Управління персоналом і економіка праці»;
- «Освітньо-кваліфікаційні характеристики бакалавра, спеціаліста і магістра спеціальності «Управління персоналом і економіка праці»;
- «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальностями напрямку 0501 — «Економіка і підприємництво» та ін.

Названі стандарти затверджено в установленому порядку, вони використовуються вищими навчальними закладами України в процесі вдосконалення економічної освіти, а також як нормативна база для ліцензування й акредитації спеціальності «Управління персоналом та економіка праці». В. М. Данюк виконував наукове редагування кількох поколінь галузевих освітніх стандартів для всіх спеціальностей напрямку «Економіка і підприємництво».

А.М. Колот, В.М. Данюк, В.М. Петюх як експерти Міністерства освіти і науки України часто брали участь у роботі з ліцензування та акредитації спеціальностей і вищих навчальних закладів III — IV рівня акредитації.

У складі робочої групи Головного управління державної служби України В.М. Данюк брав участь у розробленні методичних рекомендацій «Ліцензування та акредитація професійного навчання державних службовців».

З 2010 року кафедрою започатковано видання збірника наукових праць «Соціально-трудові відносини: теорія та практика», який у 2013 році набув статусу фахового, розміщується на офіційному сайті Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського, в Інституційному репозитарії ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», а з 2015 р. індексується в базі GoogleScholar. Цей збірник присвячено проблематиці сучасного стану та розвитку соціально-трудова відносин; нових викликів і тенденцій розвитку соціальної політики; компенсаційної політики в системі соціально-трудова відносин на мікрорівні; управління персоналом; управління знаннями на макро- та мікрорівнях; соціалізації ринку праці в Україні; діалектики розвитку гнучких форм зайнятості; інтелектуалізації трудового потенціалу; забезпечення соціальної відповідальності бізнесу; інвестування в людський капітал; соціальної згуртованості, довіри, соціального капіталу.

Викладачів кафедри запрошують до участі в підготовці фахових видань.

Члени кафедри працюють у складі редколегій журналів, що входять до наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science та ін.), зокрема:

— «Демографія та соціальна економіка» (Міжнародна індексація: Index Copernicus, EBSCOhost, Ulrich's Periodicals Directory, РИНЦ) — д.е.н., проф. Грішнова О. А.; д.е.н., проф. Колот А. М.; д.е.н., проф. Лісогор Л. С.; д.е.н., проф. Петрова І. Л.

— «Вестник Московского университета. Серия 6: Экономика» (Міжнародна індексація: РИНЦ, ВАК России) — д.е.н., проф. Колот А. М.

— «Вчені записки. Університет КРОК» (Міжнародна індексація: РИНЦ) — д.е.н., проф. Петрова І. Л.

— «Науковий вісник Чернігівського державного інституту економіки і управління» (до 2014 р.) (Міжнародна індексація: Ulrich's Periodicals Directory (США)) — д.е.н., проф. Грішнова О. А.

Викладачі кафедри беруть участь в редколегіях журналів, що включені до переліку наукових фахових видань України:

- «Зайнятість та ринок праці» (до 2012 р.) — д.е.н., проф. Колот А. М.; д.е.н., проф. Петрова І. Л., к.е.н., проф. Данюк В. М.

- «Міжнародна економічна політика» — д.е.н., проф. Колот А. М.

- «Соціально-трудові відносини: теорія та практика» — д.е.н., проф. Грішнова О. А.; д.е.н., проф. Колот А. М.; д.е.н., проф. Лісогор Л. С.; д.е.н., проф. Петрова І. Л.; к.е.н., проф. Данюк В. М., к.е.н., проф. Петюх В. М.; к.е.н., доц. Василик А. В.; к.е.н., доц. Герасименко О. О.; к.е.н., доц. Даниленко О. А.; к.е.н., доц. Кицак Т. Г.; д.е.н., доц. Цимбалюк С. О.; к.е.н., доц. Щетініна Л. В.

- «Україна: аспекти праці» — д.е.н., проф. Грішнова О. А.; д.е.н., проф. Колот А. М.; д.е.н., проф. Петрова І. Л., д.е.н., проф. Червінська Л. П., д.е.н., доц. Цимбалюк С. О., д.е.н., проф. Лопушняк Г. С.

- «Наука й економіка» — к.е.н., проф. Данюк В. М.

Кафедра традиційно раз на два роки проводить міжнародні науково-практичні конференції з соціально-трудової проблематики. Зокрема, у 2010 р. відбулась кон-ференція «Соціально-трудові відносини: теорія та практика», у 2012 р. — «Праця в ХХІ столітті: новітні тенденції, соціальний вимір, інноваційний розвиток», у 2014 р. — «Соціально-трудова сфера: сучасні виклики, новітні тенденції, домінанти інноваційного розвитку».

Міжнародні науково-практичні конференції, організовані кафедрою, сприймаються науковцями України та інших країн як значущі наукові події. Так, у 2014 р. у роботі конференції «Соціально-трудова сфера: сучасні виклики, новітні тенденції, домінанти інноваційного розвитку» взяли участь 132 вчених з провідних наукових установ, вищих навчальних закладів, а також представники органів державного управління, фахівці бізнес-середовища. Зарубіжні учасники конференції представляли Білоруський державний економічний університет, Білоруський торгівельно-економічний університет споживчої кооперації, Варшавську школу економіки, Зеленогурський університет (Польща), Інститут інформаційних систем та менеджменту (Латвія), Університет агробізнесу та розвитку сільських районів (Болгарія), Національний дослідницький університет «Вища школа економіки» (Росія).

На кафедрі з 2001 року працює аспірантура, з 2006 року — докторантура з наукової спеціальності «Демографія, економіка праці, соціальна економіка та політика». З 2014 р. кафедрою започатковано роботу наукових семінарів аспірантів і здобувачів. За 2010–2015 рр. викладачами кафедри захищено 4 кандидатських і 2 докторських дисертації. Як докторанти працюють над дисертаціями доценти Калина А. В., Герасименко О. О., Гриненко А. М., Даниленко О. А., Махсма М. Б., Кравчук О. І., Шкода Т. Н.

Усталеною традицією кафедри є проведення на регулярній основі наукових і методичних семінарів. Про актуальність проблематики наукових семінарів, до проведення яких залучаються викладачі, докторанти та аспіранти, свідчить їх тематика:

- «Асиметрії розвитку соціально-трудової сфери: прояви, причини, передумови подолання» (доповідач: Колот А.М.);

- «Застосування компетентнісного підходу в освіті» (доповідач: Кожан Т.О.);

- «Компетентнісний підхід у навчальному процесі» (доповідач: Петюх В.М.);

- «Діагностика системи управління персоналом на стадіях «життєвого циклу» розвитку організації» (доповідач: Даниленко О.А.);

- «Ринок інноваційної праці: тенденції формування в Україні» (доповідач: Петрова І.Л.);

- «Людський розвиток регіонів України: нові підходи до оцінювання» (доповідач: Грішнова О.А.);

- «Корпоративна соціальна відповідальність: еволюція та розвиток теоретичних поглядів» (доповідач: Колот А.М.);

- «Соціальний пакет: теорія, кращі світові практики та українські реалії» (доповідач: Цимбалюк С.О.);

- «Індивідуалізація особистості та формування індивідуалізованого суспільства як феномен сучасності: наслідки та уроки» (доповідач: Колот А.М.);
- Рівень заробітної плати в Україні: методологічні аспекти проведення вибіркового дослідження та аналітичний огляд його результатів» (доповідач: Лопушняк Г.С.);
- «Міждисциплінарний підхід як передумова розвитку економічної науки та освіти» (доповідач: Колот А.М.);
- «Модель компетенцій фахівців з управління персоналом та економіки праці» (доповідач: Данюк В.М.);
- Людина і нова економіка: діалектика розвитку (доповідач: Колот А.М.).

За 2010–2015 рр. викладачами кафедри одержано 19 документів, що засвідчують авторські права, зареєстровані у Державній службі інтелектуальної власності.

Станом на 1.09.2015 р. кафедра управління персоналом та економіки праці як науковий колектив за індексом цитування Google-Академії займає 2 місце в Україні у Рейтингу «Бібліометрика української науки» з показником h-індексу 31, з 2010 р. — 25.

Члени кафедри входять до списку Top-200 провідних науковців-економістів, зокрема, це завідувач кафедри д.е.н., проф. Колот А.М. (h-index — 18), к.е.н., проф. Данюк В.М. (h-index — 8), д.е.н., проф. Грішнова О.А. (h-index — 19), д.е.н., проф. Петрова І.Л. (h-index — 9), д.е.н., доц. Цимбалюк С.О. (h-index — 10).

До наукової роботи кафедри долучаються і студенти. Наукова робота зі студентами проводиться згідно із загальноуніверситетським, факультетським і кафедральним планами і націлена на виховання у студентів навичок здійснення наукових досліджень, почуття відповідальності, високих моральних якостей громадянина України.

Студентська наукова робота проходить у формі спільного виконання викладачами й студентами науково-дослідних тем, спільних публікацій наукових статей викладачами кафедри і студентами, участі студентів в олімпіадах, конкурсах і конференціях. При кафедрі функціонує студентський науковий гурток.

За 2013–2014 рр. студентами одноосібно та у співавторстві з викладачами кафедри за результатами наукової роботи опубліковано 27 наукових праць — статей і тез конференцій.

На базі кафедри кожного навчального року відбуваються засідання секції «Управління персоналом та економіка праці» в рамках проведення наукової конференції студентів «Соціально-економічний розвиток України на початку ХХІ століття», в якій беруть участь студенти II–V курсів всіх спеціальностей.

Щорічно на кафедрі проводяться конкурси студентських наукових робіт. Найкращі роботи направляються на конкурс студентських наукових робіт у базовий вищий навчальний заклад, визначений відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України. Традиційно, наукові роботи підготовлених кафедрою студентів займають призові місця. Зокрема, у 2014-2015 навч. р. студентка магістратури Сідорук Наталія була нагороджена Дипломом II ступеня Конкурсу за дослідження на тему «Рівень життя населення України: сучасний стан та перспективи».

Кафедрою здійснюється підготовка студентів до участі у Всеукраїнських студентських олімпіадах зі спеціальності «Управління персоналом та економіка праці» і дисципліни «Основи охорони праці». У 2014-2015 навч. р. від КНЕУ в олімпіаді зі спеціальності «Управління персоналом та економіка праці» брали участь студентки 4 курсу: Катерина Томашек, Анастасія Зайцева, Ірина Прокопчук. Кафедра пишається тим, що І. Прокопчук виборола диплом I ступеня за зайняте I місце. Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді з дисципліни «Основи охорони праці» беруть студенти не лише спеціальності «Управління персоналом та економіка праці», а й студенти інших спеціальностей університету. Зокрема, у 2014-2015 н.р. КНЕУ представляли студентки спеціальності «Управління персоналом та економіка праці» Раценко Анастасія та факультету міжнародної економіки та менеджменту Кудрявцева Анастасія.

ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

На базі кафедри створено Інститут соціально-трудових відносин Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, наукове керівництво яким здійснює д.е.н., професор А. М. Колот.

Головною метою діяльності Інституту є виконання фундаментальних і прикладних науково-дослідних робіт з соціально-трудової проблематики на мікро-, макроекономічному, європейському та світовому рівнях.

Предметом діяльності Інституту є проведення наукових досліджень і науково-педагогічна робота у напрямі становлення, функціонування та розвитку соціально-трудових відносин.

Відповідно до мети і предмета діяльності Інститут у межах своєї компетенції здійснює наукову, науково-організаційну та науково-педагогічну діяльність.

Пріоритетними *науковими напрямками діяльності* Інституту є:

- Фундаментальні та прикладні наукові дослідження щодо генезису, тенденцій розвитку та трансформації соціально-трудових відносин під впливом економічної глобалізації та становлення економіки знань.
- Проведення досліджень щодо формування інституційних засад і механізмів регулювання соціально-трудової сфери в умовах глобальних викликів.
- Наукове опрацювання інноваційних моделей, механізмів, методів і процесів управління працею й регулювання відносин, що функціонують у сфері праці.
- Наукові дослідження у сфері формування державної соціальної політики, підвищення рівня життя населення, подолання бідності та становлення середнього класу в суспільстві.
- Наукове опрацювання механізмів і напрямів реформування соціального захисту населення, подолання соціального відторгнення окремих груп населення.
- Дослідження теоретико-прикладних аспектів управління знаннями в системі розвитку та використання людських ресурсів.
- Дослідження людського капіталу як фактора зростання та розвитку економіки; вдосконалення механізмів управління інвестиціями в людський капітал.
- Формування інституціональних засад трансформації ринку праці в глобальній інформаційній економіці.
- Розроблення заходів щодо розвитку та вдосконалення соціальної інфраструктури на макро-, мезо-, мікрорівні.
- Дослідження сутності, генези, сучасних форм соціального капіталу.
- Культурні, соціальні, поведінкові трансформації в контексті європейської інтеграції.

За час існування Інститутом розроблено інноваційні продукти:

- Факторно-балове оцінювання посад і проектування основної заробітної плати з використанням грейдів;
- Консалтингові послуги з експертизи корпоративних соціальних звітів;
- Консалтингові послуги з допомоги у підготовці корпоративних соціальних звітів;
- Управління персоналом. Підручник. Спільний проект КНЕУ і ПАТ «НКМЗ»;
- Консалтингові послуги з розроблення Професійного стандарту фахівця з управління персоналом та економіки праці на основі компетентнісного підходу;
- Консалтингова послуга щодо можливостей автоматизації процесів управління персоналом за допомогою сучасних програм, сервісів та професійних мереж;
- Модель компетенцій менеджера з персоналу;
- Тренінг «Особистісні компетенції ефективного менеджера: формування і розвиток»;
- Тренінг «Управління командами: технології формування та укріплення»;
- Майстер-клас «Автоматизація процесів управління персоналом»;
- Тренінг «Управління конфліктами в організації».

Для виконання досліджень міждисциплінарного характеру Інститут залучає фахівців зі споріднених та інших напрямів наукових досліджень.

Інститут у 2013–2015 рр. був співорганізатором проведення у КНЕУ Міжнародного бізнес-форуму «Наука — бізнес — освіта: стратегічне партнерство». Зокрема, у 2014 р. представники Інституту увійшли до оргкомітету і взяли активну участь у підготовці, організації та проведенні Форуму. На пленарній частині Форуму відбулась презентація видання «Мотиваційний менеджмент: підручник / А. М. Колот, С. О. Цимбалюк. — К.: КНЕУ, 2014». Також модератором панельної дискусії «Соціальна відповідальність бізнесу та університету» став директор Інституту Колот А. М., а учасниками — представники підприємств і організацій України та співробітники Інституту. За традицією, у 2015 р. на Форумі відбулась презентація нового інноваційного видання — «Соціальна відповідальність: навч. посіб. / [А. М. Колот, О. А. Грیشнова, О. О. Герасименко та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. — К.: КНЕУ, 2015».

ЗОВНІШНІ ЗВ'ЯЗКИ

Кафедра постійно підтримує і зміцнює зв'язки з урядовими організаціями, науково-дослідними установами та навчальними закладами України та зарубіжжя.

Тривалі й міцні творчі зв'язки у кафедрі з Міністерством соціальної політики України і Науково-дослідним інститутом праці і зайнятості населення, з Київським національним університетом ім. Тараса Шевченка, Інститутом демографії та соціальних досліджень НАН України імені М.В. Птухи, Інститутом економіки та прогнозування НАН України, Державним центром зайнятості, Державною службою статистики України, ППК Державної служби зайнятості України та іншими.

Кафедра протягом останніх років тісно співпрацює з Видавничим домом «МедіаПро». Протягом 2014–2015 рр. спільно було проведено ряд заходів: П'яті всеукраїнські кадрові збори «Кадрова робота — реалії і перспективи. Інструменти для професійної діяльності» (2014), семінар для кадровиків «Кадрова звітність в 2014 р.: вимоги законодавства, типові помилки і відповідальність» (2014), Щорічні Всеукраїнські семінари з охорони праці (2014 р. та 2015 р.), VI Всеукраїнські кадрові збори (2015).

Для кафедри дуже корисною є співпраця з низкою промислових підприємств м. Києва, на яких студенти проходять виробничу практику, а викладачі — стажування. До таких підприємств належать зокрема «Авіант», «Більшовик», «Аналітприлад», «Фотон», «Укркабель», «Оболонь», «Росинка», «Славутич», «Київ», «Дана», «Дарниця», «Лакма», «ОТП Банк», Банк «Фінанси та кредит», «Укрсоцбанк», «Прогрес груп», «Укрінбанк», «Банк Фінанси та кредит», «Аутсорсінгова фірма «Сова», «Криворіжіндустріалбуд», «ВДР Сервіс», «Техпромсервіс ЛТД, та ін.

З-поміж закордонних вищих навчальних закладів, з кафедрами яких підтримуються наукові зв'язки, найактивнішою є співпраця з економічним факультетом Московського державного університету імені М.В. Ломоносова, університетом м. Констанц (Німеччина), Економічною академією у м. Катовіце (Польща), Санкт-Петербурзьким державним університетом, Російською академією державної служби при Президентів Російської Федерації. Упродовж багатьох років кафедра співпрацювала з Вищою економічною школою у м. Братіслава (Словаччина). Продовжується спільна робота з Бізнес-школою Хартфордширського Університету (Велика Британія), Всеросійським центром рівня життя, Санкт-Петербурзьким державним інженерно-економічним університетом, Вищою школою менеджерів, м. Легниця (Польща), Економічним університетом, м. Познань (Польща), Вищою школою менеджерського підприємництва, м. Пряшів (Словаччина). У 2014 р. розпочато роботу щодо укладення договору про співробітництво з Варшавською школою економіки (Польща), Інститутом розвитку інформаційного суспільства (ISDI) (Молдова).

Протягом останніх років кафедра активізує співпрацю із закордонними вищими навчальними закладами, організаціями та установами, що втілюється у реалізованих і розпочатих наукових проектах. Зокрема, у 2013 році успішно завершено міжнародний проект за участі МДУ та КНЕУ з підготовки колективної монографії «Глобальное экономические развитие: тенденции, асимметрии, регулирование: монография / Д. Лукьяненко, В. Колесов, А. Колот, Я. Столярчук и др.; под научн. ред. профессоров Д. Лукьяненка, А. Поручника, В. Колесова. — К.: КНЭУ, 2013. — 740 с.».

У 2013 р. на замовлення Регіонального Представництва Фонду імені Фрідріха Еберта в Україні кафедра взяла участь в експертизі 21 роботи в рамках конкурсу наукових робіт

молодих вчених «Соціальна держава в Україні сьогодні». Експертом, членом журі був завідувач кафедри д.е.н., проф. Колот А.М.

У 2014–2015 рр. налагоджено наукову співпрацю з Університетом м. Зелена Гура (Польща), у рамках якої проводяться зустрічі, публікуються наукові статті тощо.

У рамках міжуніверситетського співробітництва із вітчизняними та зарубіжними ВНЗ-партнерами та професійними організаціями кафедра бере участь у конкурсах *Програми Європейського Союзу в галузі освіти, підготовки, молоді та спорту Erasmus+*.

Кафедра виграла конкурс і з грудня 2013 р. почала реалізовувати проект Tempus «Набуття професійних та підприємницьких навичок за допомогою виховання підприємницького духу та консультації підприємців-початківців» («BUSEEG-RU-UA») 544202-TEMPUS-1-2013-1-AT-TEMPUS-JPHES. Метою проекту ЄС Tempus BUSEEG-RU-UA є розробка та впровадження концепції неперервної освіти (Lifelong Learning) в Росії та Україні для формування у студентів професійних і підприємницьких навичок, виховання підприємницького духу, а також проведення консультацій підприємців-початківців на базі університетів, технікумів і коледжів за підтримки центрів підвищення кваліфікації працівників освіти, регіональних торгово-промислових палат (ТПП) і міністерств освіти.

У рамках консорціуму проекту кафедра співпрацює з кафедрою економіки підприємств КНЕУ, Київським економічним коледжем КНЕУ, Київським коледжем інформаційних систем і технологій КНЕУ, університетами та установами Австрії (Віденським економічним університетом), Німеччини (Університетом Констанца), Угорщини (Університетом Д'єра), Росії (Нижегородським державним університетом ім. Н.І. Лобачевського, Нижегородським інститутом розвитку освіти, Міністерством освіти Нижегородської області, Торгово-промисловою палатою Нижегородської області, Алтайським державним технічним університетом ім. І. І. Ползунова, Алтайським крайовим інститутом підвищення кваліфікації працівників освіти, Управлінням з освіти і у справах молоді Алтайського краю, Московським державним університетом геодезії і картографії, Міністерством освіти і науки Російської Федерації, Петрозаводським державним університетом), України (Міністерством освіти і науки України, Торгово-промисловою палатою України, Чернігівським державним технологічним університетом, Національним технічним університетом «Харківський політехнічний інститут», Прикарпатським національним університетом ім. В. Стефаника).

За період реалізації проекту команда від КНЕУ взяла участь у 6 консультаційних семінарах, координаційних нарадах, робочих групах.

16 червня 2015 р. у КНЕУ відбувся моніторинг Проекту ЄС Tempus «Набуття професійних та підприємницьких навичок за допомогою виховання підприємницького духу та консультації підприємців-початківців» («BUSEEG-RU-UA») 544202-TEMPUS-1-2013-1-AT-TEMPUS-JPHES, який від імені Виконавчого Агентства з питань освіти, аудіовізуальних засобів та культури (ЕАСЕА) здійснювався Національним Еразмус + Офісом в Україні. У результаті моніторингу отримано позитивну оцінку реалізації проекту від ЕАСЕА та Національного Еразмус + Офісу в Україні.

ВИПУСКНИКИ КАФЕДРИ

Висока гуманітарна, природничо-наукова, загальноекономічна та професійна підготовка фахівців з управління персоналом та економіки праці дає можливість випускникам кафедри працювати як за фахом, так і на посадах, що вимагають освіти за суміжними економічними спеціальностями.

Випускники спеціальності «Управління персоналом та економіка праці» успішно працюють у Міністерстві соціальної політики України, його регіональних підрозділах, НДІ праці та зайнятості населення, центрах зайнятості, вищих навчальних закладах, інспекціях Державної податкової адміністрації, комерційних банках, на підприємствах і в організаціях.

Серед видатних випускників кафедри варто особливо відмітити:

• Солдатенко М. О., випускник 1976 р., колишній перший заступник Міністра праці та соціальної політики України (2000–2007 рр.);

- Роговий В. В., випускник 1974 р., Радник Президента України, кандидат економічних наук, колишній Віце-прем'єр-міністр України (2001–2002 рр.), Заслужений економіст України;
- Бандур С. І., випускник 1971 р., колишній заступник голови Ради по вивченню продуктивних сил НАН України з наукової роботи, доктор економічних наук, професор, Заслужений економіст України;
- Латік В. В., випускниця 1979 р., колишній директор департаменту стратегії соціального розвитку Міністерства праці та соціальної політики України (2000–2010 рр.);
- Степаненко С. В., випускник 1971 р., Заслужений працівник освіти України, Відмінник освіти, заслужений працівник КНЕУ, займав посади заступника декана та декана, впродовж 20 років був проректором з навчальної роботи КНЕУ, кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри історії та теорії господарства;
- Морозова Н. Г., випускниця 1995 р., кандидат наук з державного управління, головний спеціаліст відділу з питань оплати праці департаменту заробітної плати та умов праці Міністерства соціальної політики України;
- Бершеда С. Р., випускник 1967 р., доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік АТН України, АЕН України. Заслужений діяч науки і техніки України. Посол з надзвичайних доручень Міністерства закордонних справ;
- Верба В. А., випускниця 1985 р., доктор економічних наук, професор кафедри стратегії підприємств, заслужений працівник КНЕУ, директор Інституту управлінського консультування КНЕУ;
- Купрій О. Д., випускниця 1998 р., начальник Управління стратегічного планування та бюджетування Державної служби зайнятості України;
- Аглоткова М. М., випускниця 1988 р., Заступник директора Державної служби зайнятості України;
- Заяць Т. А., випускниця 1979 р., доктор економічних наук, професор, завідувач відділу проблем формування соціального капіталу Інституту демографії та соціальних досліджень НАНУ;
- Синяєва Л. В., випускниця 1975 р., доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту Таврійського державного агротехнологічного університету;
- Цимбалюк С. О., випускниця 1997 р., доктор економічних наук, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці КНЕУ; з 2015 р. очолює новостворений факультет управління персоналом, соціології та психології КНЕУ;
- Гриненко А. М., випускник 1978 р., кандидат економічних наук, професор кафедри управління персоналом та економіки праці КНЕУ;
- Герасименко О. О., випускниця 1987 р., кандидат економічних наук, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці КНЕУ.

Швидко плине час.. Випускники багатьох поколінь з глибокою шаною та щирою вдячністю згадують і цінують професійну майстерність і людяність викладачів кафедри. Наразі ми залишаємось впевненими, що репутація кафедри буде незмінно такою, що дозволить з гордістю говорити і студентам, і викладачам: «Ми пишаємось тим, що тут навчаємось і працюємо!»

Історія кафедри триває ...